

Sijoituskissaopas

Kissan sijoittaminen tarkoittaa sitä, että kissa muuttaa uuteen kotiin, mutta omistusoikeus säilyy sovitusti kasvattajalla tai aikaisemmalla omistajalla. Sijoitussopimus tehdään, kun kasvattaja haluaa säilyttää tietyn kissan kasvatuksessaan, mutta ei pysty sitä itse pitämään. Ostaja päätyy yleensä sijoituskissaan joko siksi, että hän haluaa tutustua kasvatustoimintaan kokeneemman kasvattajan avustuksella tai siksi, että sijoituskissa vaikuttaa näennäisesti ilmaiselta tai edulliselta. Todellisuudessa sijoituskissan ottaja sitoutuu erilaisiin kustannuksiin ja työmäärään, jolla kissan hinta korvataan kasvattajalle, joten ilmainen se ei ole. Tämä kannattaa tehdä selväksi jo alkuvaiheessa. Koska Suomessa kissat ovat perheenjäseniä, yhdessä taloudessa asuvien kissojen määrä on rajallinen. Niinpä jalostuskissojen sijoittaminen on vakiintunut toimintamuoto suomalaisessa rotukissankasvatuksessa. Parhaimmillaan sijoitus on hieno kokemus sekä sijoituskodille että kasvattajalle. Etukäteen on kuitenkin syytä aina tehdä tarkka kirjallinen sopimus kaikista sijoituksen ehdoista, jotta myöhemmin ei tulisi tarpeettomia erimielisyyksiä siitä, mitä on sovittu. Tähän oppaaseen on koottu tietoa sijoituskissan ottamista suunnitteleville sekä ohjeita, mitä kannattaa ottaa huomioon sijoitussopimuksia laadittaessa. Sopimuksia ja käytäntöjä on kuitenkin monenlaisia. Kannattaa siis selvittää etukäteen tarkasti, mihin on sitoutumassa. Oppaan lopusta löytyy muistilista, josta voit tarkistaa, mitä asioita sijoitussopimuksesta pitäisi löytyä.

Mikä on sijoituskissa?

Sijoituskissa on kasvattajan omistama jalostuskissa, joka asuu muualla kuin kasvattajan luona. Kasvattajaa kutsutaan sijoitusasioissa kissan omistajaksi tai luovuttajaksi, kun taas henkilö, jonka luona kissa asuu, on kissan haltija tai vastaanottaja. Sijoituskissa voi olla naaras tai uros. Joskus kissan omistaja voi olla sijoituskoti yhdessä kasvattajan kanssa. Tällöin ei ole kyse varsinaisesti kissan sijoittamisesta, vaan kyseessä on osaomistus/yhteisomistus, jolloin kissa rekisteröidään Kissaliitossa yhteisomistukseen. Tämä tapa ei ole kuitenkaan suositeltava, koska kasvatustoimintaan tarvitaan kaikkien omistajien suostumus. Tällöin mahdollisissa ongelmatilanteissa voi käydä niin, että kasvattaja ei pysty käyttämään kissaa lainkaan, jos osaomistaja ei voi tai suostu allekirjoittamaan tarvittavia papereita. Kasvattaja ei myöskään saa kissaa takaisin niin helposti, jos osaomistaja ei täytä sovittuja ehtoja.

Miksi kissoja sijoitetaan?

Kissan sijoittaminen mahdollistaa kasvattajalle kissan käyttämisen jalostukseen ilman, että hän pitää kissan itse hallinnassaan ja asunnossaan. Sijoitustoiminta mahdollistaa kasvatuksen jatkamisen silloinkin, kun kasvattaja ei ota kyseistä kissaa omaan kotiansa. Sijoituskissan haltijan tulee ymmärtää, että kasvattaja on valinnut jalostukseen todennäköisesti parhaimman kissansa ja pyrkii näin ollen olemaan kasvattajan luottamuksen arvoinen. Sijoituskodin on huolehdittava parhaalla mahdollisella tavalla sijoituskissasta, sillä sen hyvinvointi on sijoituskodin käsissä. Sijoitukseen kuuluu olennaisesti hyvä yhteistyö ja informaation kulku osapuolten kesken. Esimerkiksi sijoituskissan haltijan tulee hyvissä ajoin ilmoittaa omistajalle, jos hänen talouteensa on tulossa muita kissoja tai eläimiä. Tällöin voidaan jo etukäteen suunnitella, miten jalostuskissaan mahdollisesti kohdistuva infektioaine saadaan pidettyä mahdollisimman pienenä.

Miten sijoitus käytännössä toimii?

Sijoitussopimuksia on hyvin monenlaisia. Sopimus on aina luovuttajan ja haltijan välinen asia, ja sitä voidaan muokata molempia osapuolia tyydyttäväksi. Sopimus on aina syytä tehdä kirjallisena ja siihen kannattaa lisätä lauseke, ettei kasvattaja tai haltija voi jälkikäteen yksipuolisesti muuttaa sopimuksen ehtoja. Sopimukseen kirjataan myös yleensä siirtokielto, eli sopimus on vain ja ainoastaan sen laatijoiden välinen. Sopimusta ei siis voi siirtää kolmannelle osapuolelle, kuten kasvattajan tai haltijan ystävälle.

Alempana kerrotut sijoitukseen liittyvät asiat ovat yleisesti sijoitussopimuksissa sovittavia asioita. Yksittäinen sijoitussopimus voi poiketa ehdoiltaan tässä esitetystä. Mihin tahansa ehtoihin ei

kuitenkaan pidä suostua. Vaikka kaikista asioista pyritään sopimaan ennakkoon, voi yllättäviä tilanteita kuitenkin tulla eteen. Sijoituskissan vastaanottajan ja kasvattajan tulee kyetä ratkaisemaan ne yhdessä molempia osapuolia tyydyttävällä tavalla. Siksi on tärkeää tutustua kasvattajaan ja hänen kasvatuseriaateisiinsa sekä toimintatapoihin ennen sopimuksen tekemistä. Sijoitussopimuksen pohjana suositellaan käytettäväksi Kissaliiton sopimus pohjia ([naaraskissan](#) ja [uroskissan](#) sijoitussopimus pohjat, ja lisäehdoista sovitaan erillisellä sopimuksella.

Vakuusmaksu

Usein haltija maksaa kissasta vakuusmaksun, joka on kissan normaalia myyntihintaa alempi, esimerkiksi puolet myyntihinnasta. Vakuusmaksu palautetaan haltijalle sijoitussopimuksen ehtojen täytyttyä, ja samalla kissa siirtyy haltijan omistukseen, ellei sopimuksessa ole muuta sovittu. Jos sijoitussopimuksen ehdot eivät täyty sopimuksen päättyessä (eli kissa siirtyy haltijalle, vaikka pentuja ei ole syntynyt), ei vakuusmaksua palauteta. Sopimuksesta riippuen kissasta saatetaan myös maksaa osa kauppahinnasta, jota ei palauteta myöhemmin. Haltijalle saatetaan myös tarjota mahdollisuus lunastaa kissa itselleen ennen sopimusehtojen täyttymistä, jos hän maksaa loput kissan hinnasta. Vakuusmaksu ei ole välttämätön, eivätkä kaikki kasvattajat ota lainkaan vakuusmaksua tai vakuusmaksu voi olla pieni nimellinen summa.

Kulut

Kissan luovuttaja eli kasvattaja vastaa kissan kasvatuskäyttöön liittyvistä kuluista, kuten esimerkiksi jalostukseen vaadittavista testeistä tai synnytysongelmien aiheuttamista kuluista. Mikäli kasvattaja edellyttää kissan leikkautuksen ennen sijoitussopimuksen päättymistä, sovitaan kumpi osapuoli maksaa nämä kulut. Haltija vastaa kissan tavanomaiseen ylläpitoon ja terveydenhoitoon liittyvistä kuluista, kuten ruuasta, hiekasta ja rokotuksista. Kissaliiton sopimus pohja ei ota kantaa pentujen hoitokulujen korvaamisesta, joten ne on hyvä kirjata naaraskissan sopimuksen lisäehtoihin. Muiden kulujen, kuten esimerkiksi kissan vakuutuksen, näyttely- ja sairaskulujen korvaamisesta sovitaan yleensä erikseen sopimuksessa. Sijoitussopimuksessa sovitaan myös, mitä tapahtuu, jos sijoituskissa kuolee tapaturmaisesti tai katoaa haltijalla ollessaan. Usein sijoituskissan haltija joutuu näissä tapauksissa korvaamaan rahallisesti kasvattajalle tämän arvokkaan jalostuskissan ja korvaussumma on hyvä kirjata sopimukseen.

Sijoitusnaaras

Sijoitusnaaras synnyttää joko omassa kodissaan tai kasvattajan luona. Kissa ei ole laumaeläin ja tottuu usein hitaasti vieraisiin kissoihin, jolloin sille on stressittömämpää hoitaa pennut tutussa ympäristössä. Monet kasvattajat sijoittavat naaraskissan vain sellaiseen kotiin, jolla on tarvittavat resurssit pentujen hoitoon. Kasvattaja saattaa haluta kissan synnyttämään valvonnassaan, jolloin kissa viettää 3- 4 kuukautta kasvattajan luona. Mikäli haltijalla on muita kissoja, kannattaa totuttaa kissa hitaasti takaisin omiin tuttuihin kissakaverihinsa. Synnytyspaikasta sovitaan yleensä jo sijoitusta suunniteltaessa ja viimeistään sijoitussopimuksessa.

Yleensä naaras sijoitetaan 1-2 pentueen ajaksi tai kunnes kissa tulee tiettyyn ikään. Luovuttaja korvaa yleensä tiineen ja imettävän naaraan lisäravinnon tarpeesta koituvat kustannukset sekä pentujen ruokinnasta ja hoidosta aiheutuvat kulut. Kulukorvaukset kannattaa aina merkitä etukäteen sijoitussopimukseen mahdollisimman tarkasti, jottei jälkikäteen tule kiistaa tai epäselvyyksiä sopimuksen sisällöstä. Esimerkiksi pentueen ruokinta- ja hiekkakulut voivat nousta useisiin satoihin euroihin. Etukäteen on myös hyvä sopia, miten kasvattaja haluaa pentuja ruokittavan ja hoidettavan sekä kuka tarvikkeet hankkii.

Useimmiten kissojen astutukset, synnytykset ja pentujen hoito sujuvat ongelmitta omalla painollaan. Sijoitussopimusta tehdessä kannattaa kuitenkin yhdessä miettiä miten toimitaan, jos kaikki ei menekään suunnitellusti. Saattaa olla, että pennut kuolevat tai pentueeseen syntyy vain jalostuskäyttöön soveltumattomia pentuja. Tällöin voidaan sopia uusintayrityksen mahdollisuudesta tietyin ehdoin. Etukäteen on myös hyvä sopia, kuka on vastuussa synnytyksestä ja pentujen hoidosta, jos pennut tarvitsevat ensimmäisinä viikkoina lisäruokintaa ja erityishuomiota. Kasvattajalta kannattaa kysyä, kuinka linjan naaraat ovat aiemmin synnyttäneet ja hoitaneet pentunsa. Jos synnytys ei suju, saattaa keisarinleikkaus olla vuorokaudenaikaan katsomatta ainoa vaihtoehto. Sopikaa etukäteen myös miten toimitaan hätätilanteissa. Keisarinleikkaus päivystysaikaan voi maksaa 800 euroa. Sijoitusehtojen täytyttyä ja/tai naaraan saavutettua sopimuksessa määritellyn iän, naaras siirtyy haltijan omistukseen. Kasvattaja saattaa edellyttää naaraan leikkauttamista omistajanvaihdoksen myötä, mutta naaras saattaa myös siirtyä haltijan omistukseen täysillä jalostusoikeuksilla. Tämänkin asia on hyvä kirjata sopimukseen etukäteen. Kasvattaja ei voi vaatia jälkikäteen omistajuuden siirron

ehdoksi esimerkiksi naaraskissan leikkauttamista vastaanottajan kustannuksella, jos sitä ei ole kirjattu sijoitussopimukseen.

Sijoitusuros

Naaraiden lisäksi kasvattajat voivat sijoittaa myös leikkaamattomia uroksia. Uroskissa tulee sukukypsäksi 6 kk - 1.5 vuoden ikäisenä ja yleensä sitä pyritään käyttämään mahdollisimman pian jalostukseen. Toisaalta, jos kissa ei merkkeile tai ole muuten hankala, voi olla perusteltua odottaa hieman pidempään, jotta mahdolliset terveysongelmat tulevat ilmi, ennen kuin uros on ehtinyt tehdä useita pentueita.

Uros sijoitetaan yleensä 1-3 pentueen ajaksi. Astutusten määrä riippuu kuitenkin rodun yleisyydestä ja kissan sukutaulusta. Varsinkin pienillä roduilla samaa urosta ei ole perusteltua käyttää liian moneen astutukseen. Näin ollen esimerkiksi viisi pentuetta saattaa olla perusteltua teettää lähinnä tuontiuroksella, jolla on harvinaisempi sukutaulu. Sopimusehdoissa saatetaan määritellä myös tietty ikä, jolloin uros siirtyy haltijan omistukseen, vaikkei sillä olisi vielä pentuja.

Astutus voidaan järjestää joko uroksen tai naaraan luona tai joissakin tapauksissa myös täysin vieraalla maaperällä. Astutusjärjestelyistä ja kissan kuljettamisesta astutuspaikalle tulee sopia aina kasvattajan kanssa. Yleisimmin naaras tulee uroksen luokse, koska kolli kokee olonsa itsevarmemmaksi kotonaan. Etukäteen on sovittava, kuinka kauan naaras on uroksen luona ja kuka korvaa naaraan ruokintakustannukset, vai tuodaanko naaraan mukana ruuat. Useimmiten naaras tuodaan uroksen luo kunnollisessa juoksussa ja se viipty muutaman vuorokauden. Kissoille on hyvä tarjota oma rauhallinen huone astutuspaikaksi. Hyvän sukupuolivietin omaavat kissat selviävät astumisista omin avuin. Liian avuliaat ihmiset voivat jopa häiritä pariutumista.

Etukäteen on hyvä sopia miten toimitaan, jos uros alkaa merkitä reviiriään tai mouruta häiritsevästi. Leikkaamaton uros saattaa myös joissain tapauksissa ruveta isottelemaan talouden muille kissoille. Kasvattajalta kannattaa tiedustella etukäteen, miten saman linjan urokset ovat käyttäytyneet leikkaamattomina, sillä taipumus merkkailuun usein periytyy. Mahdollisimman stressitön ympäristö saattaa ehkäistä merkkailua.

Uroskissa on mahdollista kastroida kemiallisesti käyttämällä hormoni-implanttia, jonka vaikutusaika on noin 6-18 kuukautta. Implanttia voidaan hyödyntää, jos sijoitusurokselta halutaan vielä myöhemmin pentuja, mutta esimerkiksi merkkailun takia sen kanssa eläminen on vaikeaa. Implantti ei ole kuitenkaan kasvattajan kannalta riskitön, sillä se voi tehdä kissasta lopullisesti steriilin.

Sijoitusehtojen täytyttyä tai uroksen saavutettua sopimuksessa määritellyn iän, kolli siirtyy haltijan omistukseen. Kasvattaja voi edellyttää uroksen leikkauttamista omistajanvaihdoksen myötä. Merkkailu ja muut lieveilmiöt, kuten mouruaminen, yleensä loppuvat parin viikon kuluessa leikkauksesta.

Mitä sijoituskissa ei ole?

Sijoituskissa ei ole ilmainen kissa. Vaikka kissasta ei joudukaan maksamaan täyttä hintaa tai vakuusmaksua ja vaikka kasvattaja korvaa jalostuskulut, kissasta koituvat kuitenkin samat normaalit ylläpitokulut kuin omasta kissasta.

Sijoituskissa ei ole haltijan oma kissa, vaan kasvattajan omistuksessa oleva kissa. Allekirjoittamalla sijoitussopimuksen haltija sitoutuu noudattamaan sopimuksen ehtoja. Mikäli haltija ei noudata niitä, kissa saattaa äärimmäisessä tilanteessa jopa palautua kasvattajalle.

Sijoituskissasta voi aiheutua monenlaista vaivaa. Leikkaamaton kissa voi merkkeilla ja metelöidä. Sijoituskissaa ei voi omin päin leikkauttaa sopimatta asiasta kasvattajan kanssa. Myös naaras saattavat merkkeilla etenkin kiiman aikana, ja mourunta saattaa olla hermoja raastavaa kuultavaa niin sijoituskodille kuin naapureillekin. Luovuttajan velvollisuus on ottaa sopimusta laadittaessa huomioon, ettei sijoituskissasta muodostu haltijalle liiallista rasitetta esimerkiksi merkkailun takia.

Etukäteen on myös hyvä sopia kasvattajan kanssa, miten astutusmatkat ja näyttelyt hoidetaan ja miten astutuksen ajoituksesta sovitaan. Kasvattajilla on hyvin erilaisia käytäntöjä, joista on hyvä päästä molemminpuoliseen yhteisymmärrykseen ennen sopimuksen allekirjoittamista. Kissasta voi joutua olemaan pitkiäkin aikoja erossa esimerkiksi ulkomaille suuntautuvien astutusmatkojen aikana. Yleisimmin astutusmatkat ovat kuitenkin kestoaltaan parin päivän pituisia. Kannattaa myös hyvissä ajoin sopia, kuka vie ja hakee kissan astutusmatkalta ja miten mahdolliset matkakulut korvataan. Kasvattaja saattaa myös haluta käyttää sijoituskissaa itse näyttelyissä niin koti- kuin ulkomailakin tai hän voi edellyttää sitä sijoituskissan vastaanottajalta. Lisäksi kissan jalostuskäyttö voi tulla ajankohtaiseksi haltijalle epämukavaan aikaan.

Sijoituksen tarkoituksena ei myöskään ole, että kasvattaja saa kissalleen ja sen pennuille ilmaisen ylläpidon. Koska sijoitusehdot voivat vaihdella sopimuksen mukaan, mitään yksiselitteisiä ohjeita ei voida antaa. Pyydä sijoitussopimus hyvissä ajoin nähtäväksi etukäteen ja mieti, oletko ymmärtänyt

kaikki ehdot ja ovatko ne sellaisia, joihin voit sitoutua. Jos joku kohta vaikuttaa epäselvältä, pyydä kasvattajalta tarkennusta. Ihan mihin tahansa ei kannata suostua.

Vaikka kissa on kasvattajan omaisuutta, kasvattajalla ei ole myöskään oikeutta hakea kissaa haltijan luota ilmoittamatta siitä etukäteen tai mielivaltaisesta syystä. Sopimusrikkomustilanteissa kasvattajan kuuluu ensin huomauttaa asiasta ja antaa haltijalle mahdollisuus korjata epäkohta.

Sijoittaminen edellyttää molemmilta osapuolilta hyvää kommunikaatiokykyä ja joustamista tilanteiden mukaan. Sijoitus sujuu helpoiten, jos kasvattajalla ja haltijalla on samantapaiset ajatukset kissojen hoidosta (esim. ruokinta ja käsittely). Parhaimmillaan sijoitus on molemmille osapuolille erittäin myönteinen kokemus.

Miksi ryhtyä sijoituskodiksi?

Sijoituskissa on hyvä tapa tutustua rotukissatoimintaan sekä kissojen jalostuskäyttöön. Kasvattaja huolehtii kasvatukseen liittyvistä käytännön asioista, kuten tarvittavista papereista, sopivan naaraan / uroksen etsinnästä ja uusien kotien löytämisestä syntyville pennuille. Sijoitusnaaraan kodin vastuulle jää yleensä pentujen päivittäisestä ruokinnasta ja hoidosta vastaaminen kasvattajan toimiessa tukena ja apuna neuvoineen.

Kuka voi toimia sijoituskotina?

Sijoituskotina voi toimia kuka tahansa, joka on valmis sitoutumaan sijoitukseen. Ollakseen hyvä sijoituskoti, ei tarvitse välttämättä olla kiinnostunut esimerkiksi näyttelytoiminnasta tai olla itse halukas kasvattamaan tulevaisuudessa. Sijoitus voi kuitenkin olla hyvä portti tiellä kasvattajaksi, kun kokeneemman kasvattajan avustuksella voi turvallisesti kokeilla, tuntee ko toiminnan omakseen. Usein kasvattaja toivoo käytännön syistä sijoituskodin sijaitsevan mahdollisimman lähellä omaa asuinpaikkaansa. Hyvät välit ja toimiva yhteistyö kasvattajan kanssa ovat ensiarvoisen tärkeitä.

Muistilista sijoitussopimuksen laatimiseen:

- Ei yksipuolista muutosoikeutta
- Sopimuksen siirtokielto
- Vakuusmaksu / hinta
- Korvauksen suuruus, jos kissa kuolee tapaturmaisesti tai katoaa haltijalta
- Sopimuksen ehdot (esim. kuinka monta pentuetta) ja kesto
- Miten toimitaan, jos pentuja ei tule tai pentueessa on vain yksi pentu
- Miten toimitaan, jos elämä merkkeilevan uroksen kanssa käy ylivoimaiseksi
- Miten toimitaan, jos kissa kuolee tai sen kasvatuskäyttö estyy
- Sijoituskissan sairastumiseen liittyvät kulut
- Vakuutus (vakuutusmaksujen ja mahdollisten korvausten jako osapuolten kesken)
- Kissan näyttelytys
- Astutus ja astutusmatkat
- Jalostukseen liittyvät kulut (jalostustestit, synnytysoongelmat)
- Kissan tiineysajan hoitokulut
- Miten toimitaan hätätilanteissa (esim. keisarinleikkaus päivystysaikaan)
- Emon ja pentujen hoitokulut pentueen aikana
- Omistajanvaihdoksessa leikkaus (kuka maksaa) vai jalostusoikeuksilla siirtyminen
- Miten toimitaan sopimusrikkomustilanteessa
- **Muut ehdot** ☒